

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és nyomdájában
 és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A községi kenderáztató mintája.

A községi normal kenderáztatók ugyan nem pótolják a magasabb műszaki igények szerint építendő gazdagabb műáztatókat, mind e mellett szerkezetük és egész berendezésük oda van irányítva, hogy a legdrágább és legtökéletesebb műmedencéknek lehető legtöbb és legszükségesebb sajátságait egyesítsék és magukba foglalják; ugyannyira, hogy ha egy ilyen normal áztató-gödörhöz a víz be- és levezetését — a vidék vízlejtési viszonyaihoz képest — kellőleg alkalmazhatjuk, ezen olcsóbb rendszerű áztató-gödörök a célszerűség szempontjából semmi tekintetben nem maradnak a drágább mintaáztatók mögött.

Ha tudjuk, hogy a kenderáztatók legfőbb előnye mind oly mellékéseknél látszó körülményekben és okokban rejlenek, amelyek az áztatók elkészítésénél tulajdonképpen semmi fölösleges költséget nem okozhatnak: így egy ok-szerűleg elkészített ilyen községi normal kenderáztató-gödör, ugyszólván a mintaáztatásnál is, minden fölösleges aggodalom nélkül alkalmazásba hozható.

A községi normal kenderáztató-gödörök létesítésénél mindenekelőtt arra kell törekednünk, hogy elégséges, folyton szabályozható be- és kifolyással bíró, tiszta, felállott, lágy vizünk legyen.

Szükséges, hogy a gödör feneké és oldal-széle valami szilárdabb anyaggal (kavics, homok, téglatörmelék stb. effélével) beburkoltassék, nehogy a víz a benne járás és dolgozás által mocsarasodás tétessék.

Szükséges, hogy a kévesorok jól rakhatók legyenek, a csatoló gerendákat tartó oszlopoknak kellő rendben kell elhelyezve lenniük.

Szükséges végül, hogy az áztató-gödörökben ezek széleinél elégséges hely maradjon a kiázott kender tisztára mosásához s hogy ezen a mosásra fentartott gödör rész talajmagassága annyira változtatott legyen, hogy a kisebb vagy nagyobb termetű munkások — nők vagy férfiak — szükség szerint mélyebb vagy sekélyebb vízben dolgozhassanak, s hogy ezen mosóvíz bizonyos megkivántató esetekben tisztább vízzel vegyíthető vagy éppen fölcserélhető legyen, s hogy esetleg a vízben fölöslegesen jelen levő, avagy hiányzó vegyi elemek ellensúlyozhatassanak, illetve pótolhatassanak.

Másrészt ezen, a mosásra fentartott sekélyebb vizű gödörzések egyszersmint az oldalvizeknek a légköri hő szabadabb behatása folytán, vízmelegítőül is szolgálnak, hidegebb időben pedig ezen oldalakról hőtartó szalmatakarók alkalmazhatók, s ezáltal az erjedési hő folytán nyert melegség időelötti elillanásának eljéte lehet venni; ez annál inkább szükséges, minthogy ezen melegségnek mennél gyorsabb és behatóbb hatására okvetlenül szükségünk van; ennek tudatában a bácskaiak a szalmatakarót a káros földburkolat által — elég rosszul — pótolják.

Nem ide tartozik az áztatás műtételéről bővebben szólni, ami ugyis a vizek és az időjárás minőségéhez képest lényegesen változik s amire nézve a kender-kórok osztályozott töven-hegyén levágot s levelétől lehetőleg megmen-tett földetlen tisztasága is nagy befolyással van. Erre nézve a gyakorlati fogásokat, ugyszintén a berakás és mosásra nézve is, egyebütt a gyakorlatban kell megmagyarázgatnunk, amennyiben bármely előirt szabály, mely az egyik esetben igen jó lehet, egy másik esetben, mint káros, mellőzendőnek bizonyul.

Hogy a községi normal kenderáztatókban mennél kevesebb víz veszelődjék el s hogy a szabályok pontos betartása s egyéb közigazdasági s jövedelmezőségi szempontok betarthatók s ellenőrizhetők legyenek, ott, ahol-bőséges vízzel rendelkezünk, mentől nagyobb — tehát egész 100 méter hosszúságig terjedő — de a könynyebb berakás és kiszedés szempontjából min-

dig csak legföljebb 12 m. gödörfenék-szélességgel bíró áztatók ásanodók.

A 33 méter oszlopok 16—18 cm. vastagságban 15 méter mélyen földbeásva, 18 méter földfölötti, 20 cm. vízföldti magasságban alkalmazandók. Minthogy a tölgyfa a vizet barnára festi, más fanemek pedig kevésbé tartósak, az oszlopokat — a többszörös újítás költségeit elkerülendőleg — akácából kell készíteni.

Az oszlopok 20 cm.-el felső végük alatt egyirányban, ezen alól 15 cm.-el ellenkező irányban, 60 milliméter átmérőjű kerek lyukakkal láttatnak el, s ezen lyukakba eper- vagy akác-fából való 65—70 cm. hosszú, 60 milliméter átmérőjű rudacsákák, a lefeszítő vagy csatló gerendákat tartó szegek oly módon veretnek be, hogy azok innen a használati időn kívül kiszedhetők s a 10—14 cm erős és 28 méter hosszú csatló gerendákkal együtt száraz helyre elrakhatók legyenek. A felső szorító szegeknek — minthogy ezeknek gyakran az alsó csatló hevederek nyomását tartaniok kell — valamivel erősebbeknek kell lenniük.

Szükséges, hogy a gödörfenék magassága lehetőleg a legközelebbi völgy- vagy mocsár-fenek magassága fölött álljon.

A gödörfenék a víz befolyásától a kifolyásig 1:1000 lejtésnél többet nem nyerhet.

Ahol a víz a gödörbe befolyik, a csatorna beesési pontja alatt a fenék a földbe beszorított 4 □-méternyi nagyságú 52 milliméter erős fenyőfapallóval készült táblával borítandó be, amely tábla a földbe két karó által kötendő be.

Az oszlopok a gödör hosszában 25 méter, a gödör szélességében pedig 2 méter központi távolságban ásanodók le. A gödör vízszintes fenekéből az oszlopsorok külső széleinél egész körül 1 méter szabad vízfolyási tér hagyandó.

Az áztatógödörök lehetőleg északról délnek fekvő hosszúságban helyezendők el, hogy a nap-sugarak jobban beléjük szögeljenek.

A partok magasságának enyhe emelkedéssel való fokozása előnyére van az áztatónak, mert nyugodtabb és magasabb hőfokú vizet nyertünk a gödörben.

Az áztatógödör pontjainak a vízfalon fölüli részét tartós évelő-füvel vetjük be. Az áztatók mellett lehetőleg nagy szárító mezőket kell hagyni.

Ez szükséges a »Községi Normal Kenderáztatók« alkotására és elhelyezésére.

Bakay Dezső,
 gépészmérnök.

Szabadka története.

(Szabadka sz. kir. város története. I. rész. Irta Iványi István. Szabadka, 1886. 80. 1—551. l.)

Méltó dicséret illeti Szabadka város értelmis közönségét azért, hogy pár évvel ezelőtt kitűzött pályázata által alkalmat adott a város monografiájának megírására. Az ország nagy városai sorában Budapest, Kolozsvár, Debrecen, Kecskemét és Szeged után valóban Szabadkán volt már a sor, hogy oly szellemi ügyért is hozzon áldozatot, melynek érdekében a kisebb és szegényebb városok semmit, vagy csak keveset tehetnek. Önmagát emberelte meg tehát a város, midőn anyagi áldozatot nem kimélve s a vármegyénkben a helytörténet iránt mindenfelé tapasztalt apathiát ignorálva, nem habozott egy oly mű megalkotását tűzni ki célul, melyből Szabadka fiai a szülőváros történeti múltját, a vidék közönsége pedig egy virágzó emporium fejlődésének s fokozatos növekedésének pházisait ismerni tanulja. És most, midőn e mű már előttünk fekszik s midőn annak lapjairól a város történetének folyamát szabadon olvashatjuk, csak gratulálhatunk Szabadka érdemes közönségének.

Iványi István ur, ki a város részéről a monografia megalkotására évekkal ezelőtt megbízatást nyert, általában nagy sikerrel oldotta meg feladatát s műve által oly könyvet adott megbízóinak kezébe, melyre azok méltán lehetnek büszkéek. Aránylag szegényes monografiái

irodalmunk tetemes mérvű gyarapodását jelzi e mű s el lehet mondani, hogy Iványi ur könyve a hozzáfűzött várákosnak mindenben megfelelt. Szerző közel nyolc éven át dolgozott e művön és bármit mondjanak is némelyek, bizonyos, hogy ez időköz éppen nem volt sok Szabadka történetének megírására, mert nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy szerző teljesen töretlen uton járt; oly uton, mely főleg a minden segélyforrástól távol eső provinciális íróra nézve legnehezebb. Iványi urnak aránylag csekély anyagot nyújtott a városi levéltár, mert abban csak a múlt század elejétől kezdve vannak iratok; s éppen azért kutatásainak meszebb kellett terjeszkedniük. A megyei és a szomszéd városok levéltárain kívül utalva volt a budapesti országos és a bécsi állami levéltárak tüzetes átbuvárlására is, bár ezeken kívül számos nyomtatott forrást is fel kellett használnia. Mindez sokkal több nehézséggel s fáradsággal jár, semhogy a mű megírására esett időköz csak legkevésbé is sokalunk kellene.

De lássuk immár magát a könyvnek tartalmát: szóljunk a feldolgozott tárgyról s kísérljük végig nagy léptekkel a szerző előttünk fekvő kötetének lapjain. A mű két részre oszlik, t. i. a bevezető fejezetekben a város helyirati fekvéséről, nevének eredetéről s címeréről nyerünk tudomást. A történelmi rész elején Szabadka vidékének őskortól tárgyalja szerző, elmondván mindazon nézeteket, miket a régebbi és újabb írók arra vonatkozólag hangoztattak. E nézetekhez természetesen sok szó fér, nagy részök pedig már el is avult, mint a milyen a titeli fensíkon alakult frank telepek, továbbá az avarok által épített gyűrűk theoriája. Fontos azonban azon leletek jegyzéke, melyet szerző városának határterületén újabban felmerült tárgyakból állított össze s melyeknek sikerült rajzát három táblán mellékelve közli. E mellékletek a régészettel foglalkozókra igen becses adalékok szolgáltatnak a város archeologiai jellegének meghatározása szempontjából.

Alig lehet meggyenkben csak egy nagyobb várost is találni, mely létezéseinek első századaiban oly csekély történelmi adata volna képes hivatkozni, mint Szabadka. Az első hiteles vonatkozás, mit szerző a városra vonatkozólag kinyomozhatott, nem előbb, mint az 1391. évben kelt, miből önként következik, hogy Szabadka összefüggő történeti multja csak a XIV. század végétől kezdődik. Szerző maga is csodálkozva láthatta, hogy városa első korszakainak története mennyire hézagos, s éppen azért, hogy Szabadka multjára a sacra vetustasnak legalább látszatát reányomhassa, nem habozott kimondani, hogy a város a tatárpusztítást közvetlen követő időben alakulhatott. Részünkről szerző e nézetét éppen nem osztjuk s a megyebeli községek és városok általános történetére támaszkodva, Szabadka alapítását legalább is az első Árpádok korába véljük helyezni. Mert a körülmény, hogy eddig oly adatot, mely az 1391. évnél előbbi időre vonatkoznék, nem sikerült felfedezni, annak lehetőségét korántsem zárja ki, hogy ezután még ily adatok napfényre nem kerülhetnének.

Szabadka története a mohácsi vész (1526.) felette csekély. Szerző a magyarok bejövetele s II. Lajos király halála között elnyuló óriási, több mint öt teljes századot kitevő időköz nem több, mint husz oldalon tárgyalja. E nagy hiány természetesen nem a szerző hibája, mert ő mindazon adatokat felhasználta, amit csak feltalált; hogy a sors Szabadka iránt oly mostoha volt s a történeti adatokat a szó szoros értelmében megtizedelte, erről szerző nem tehet.

A török hódoltság korát érdekesen festi szerző, s bár a városra vonatkozó specialis és részletes tudósítások e korból szintén igen csekély számmal maradtak fenn, általános képet mégis nyerünk. Bőven van ismertette a török közigazgatási szervezet, a szabadkai nahije és a szomszédos községek birtokviszonyai. A városra vonatkozó adatok azonban csak

Buda és Szeged visszafoglalása után, vagyis az 1866. évet követő időszakban szaporodnak. Szerző ugyan nem képes Szabadkának a török uralom alól történt megszabadulását határozott időponthoz kötni, mindazáltal érdekes vonásokkal festi a török uralmat követő határvárosi szervezet megalakulását, szereplését és megszüntetését.

A tiszai és dunai határvárosok még nem voltak felosztva, midőn Szabadka szabadalmazott kamarai mezővárossá lett. Innen kezdve 1779-ig, vagyis azon időpontig, amidőn a város szab. kir. városi rangra emeltetett a haladás és fejlődés rohamos menetét nagy alapossgal találjuk vázolni, s a szab. kir. városi privilégium elnyerésének, valamint a város anyagi és szellemi fellendülésének proceduráját tüzeten olvashatni.

Az ujkor történetéből legnagyobb súlyt az 1848/49. évi eseményekre fektet szerző. És méltán, mert Szabadkának a szabadságharcban éppen nem dicstelen szerep jutott. A szabadságharc után a provisorium s a szerb vajdaság, majd pedig az alkotmány visszaállításának korát festi rövid vonásokkal, lehozván az események folyamát egész az 1884. évi tisztújításig. Hogy e könyvben a legújabb kor történetét is felvette szerző, részünkről helyesnek tartjuk s azt hisszük, nagy előnyére válik ugy az események összefüggése, mint főleg a város fejlődésének fokozatos feltüntetése tekintetéből.

Fentartva magunknak a jogot, hogy Iványi ur művét az általános és helyi történet szempontjai szerint, behatóbb és részletes bírálat tárgyává tegyük, midőn itt jelen rövidre szabott ismertető sorainkat befejeznők, nem habozunk konstatálni, hogy Iványi ur e könyve által általános történetirodalmilag is számot tevő művet alkotott, melyre nemcsak Szabadka, hanem a vidék s a megye is büszke lehet s mely éppen azért a helyi és vidéki közönség érdeklődését önbecse által is kiérdemli.

Dudás Gyula.

Hírek.

Borsódi és katymári Latinovits Ernő, negyedik honvédszázad ezredbeli szab. állományu hadnagy, védkötelezettségének teljesítése után, viselt tisztú rangfokozatának megtartása nélkül, saját lemondására, elbocsáztatott.

Néhai ifj. báró Rudics József hagyatéki ügyében f. hó 17-én d. u. 3 óra kitűzött hagyatéki tárgyalás az érdekeltek kényelmére, Budapestben a nagy tud. akadémia palotájában, földszint az ugynevezett Kisfaludy teremben fog megtartatni.

A szolgálati kitüntetés a hadseregénél. Tudvalevőleg eddig csak a csapatszázadosokra vonatkozott a rendszabály — eltekintve háború esetét s más rendkívüli eshetőségeket — hogy tíz évi példászerű szolgálat után, mint alsórendű csapatparancsnokok, legfelsőbb kitüntetésre följelteszhetők. Most a hadügyminiszter előterjesztésére ő Felsőge megengedte, hogy ez uzus minden ezredesre is kiterjesztesztesse, ki valamely ezredet négy évig vezényelt és kitűnő szolgálatait kitüntetésre méltó.

Külaról irják: Pauler Tivadar néh. m. kir. igazság- és oktatásügyi miniszterét Külán f. hó 13-án tartott nagy requiemet főt. Szakácsy Sándor c. kano-nok és plébános úr, a melyen a kir. járásbírószág összes személyzete és nagyszámú közönség vett részt.

Pályázatok. Az újvidéki kir. törvényszéknél bírói, az ó-becsei kir. járásbírószágnál albirói, az újvidéki kir. törvényszéknél irnoki állásra pályázat van hirdetve.

A szerb kongresszusi bizottság. A múlt ősszel félbenschakadt szerb egyházi kongresszus tudvalevőleg 15 tagú bizottságot küldött ki a statutumok kidolgozására. E bizottság e hó 11-én jött össze. Ugyanakkor Angyelic patriárka tüntetőleg elhagyta Karlovaát.

Az országos állatvédő-egyesület pályázatot hirdet oly népszerű munka megírására, mely különösen a gyermeki kedélyre hatva az állatvédelem ne-mes eszméjét szélesebb körben gyökereztesse meg, továbbá néhány oly népszerű olvasmányra és jelmondatra, mely szintén ez eszmével foglalkozik. Mind-egyik munkának pályadíja 100—100 frt. A pályamunkák 1886. évi július hó 1-éig Havas Sándor választmányi taghoz (Budapest I. ker. uri utca 16. sz.) bérmentesen küldendők be.

Árverés. Szabadkán Kuluncsics József 2160 frtra becsült ingóságai május 18-án elárvereztetnek.

Cirkusz. Artizelli Sándor igazgatása alatt álló műlovarásulat további előadásai is csak igazolják a múlt számunkban mondott kedvező kritikát; amennyiben újabb és újabb bámulatra gerjesztő mutatványai-val kellemes és mulattató szórakoztatást nyújt a közönségnek. A társulat, mint halljuk, négy hetet szándékozik városunkban tartani.

A szerbiai választások meglepő eredménye a szerb lapokra mély hatást gyakorolt. Az ellenzéki lapok, főleg Újvidéken settenkedő antidinasztikus szerb szörnyen dühöngenek Milán király és kormánya győzelmén s a hírdet „Zasztava” csakugy átkozódik a kormány erőszakoskodásai, kortes fogásai miatt. A „Branik” reményének ad kifejezést, hogy a szabad-elvű és radikális szerb pártok előbb-utóbb bekövetkező fúziója gyors véget fog vetni a kormányon levő haladópart mostani diadalának.

Évi vizsgálatok. A helybeli áll. főgymnasiunban a VIII. osztálynak évi vizsgálatai jövő szombaton tartatnak meg. Az írásbeli érettségi vizsgálatok e hó 17-én kezdődnek; a szóbeliek pedig június 17., 18-án fognak megtartatni.

Halálozás. Neszt Jakab, előnyösen ismert sütőmester Külán, május 8-án rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Áldás és béke poraira!

Zombor város tanácsa a gör. kel. és az izraelita népiskolai igazgatókat felhívta, hogy az iskolába járó gyermekek egészségügyi állapotának pontosabb szemmelárlatát végezt a gör. kath. népiszkola mintájára, hasonlóképp havonként kimutatást küldjenek be az egyes iskolákból az előfordult betegségekről.

Talált hulla. Zombor város területéhez tartozó szállásokon egy ismeretlen névű s eredetű emberhulla találtatott, arca sötétszínű, hajzata dús sötétbarna őszbe vegyült, szemöldöke barna vastag, szeme csukva, bajusza és körszakála dús sötétbarna, őszbe vegyült, felső alkapesében két metszőfog hiányzik, ültözete egy sötétszínű esikós nadrág, vastag vászonból készült fehérnemű ing, gatyá. Zombori kapitányság.

Tegnap, csütörtökön indult el Zomborból Schmausz Endre alispán ur és Malina miniszteri építészeti felügyelő részvételével körútjára az a bizottság, mely hivatva van a Ferenc-esatorna ellen állandóan fölmerülő panaszoknak alapossgát és okát kifürkészni. A bizottság Zomborból Kis-Sztrapáron át Újvidékig halad; innen visszafordul Kis-Sztrapárra, majd megye Földvárig s aztán Bezdántól Bajáig folytatja útját. Nagy szerencse volna, hogyha a bizottság nemcsak a panaszok okát fődözne föl a mederkotrásnak rég érzett hiányában; hanem egyuttal megtalálná a gyógyszerrel a panaszok ismétlődése ellen. A megye érdekelt közönsége bizik az alispán ur ismert erélyében s kulturmérnöki oldalkanonokjának terep ismeretében. A körút eredményéig ezen bizalom is jól esik.

A „Zombor és Vidéke” elhalasztott sajtópöre május hó 24-én fog tárgyalatni

Főtáncpróba. A jelenleg helyben működő Landau Lázár táncmester f. hó 15-én tartja a zárpróbát.

Petrovosszellőröl egy egyszerű polgár a következő sorokat küldi nekünk a járásosztás ügyét illetőleg, ily cím alatt: Egy polgár nézete a járásosztás és a községi alap mikénti megteremtéséről. A Bácska 35-ik számának mellékletén Ekkert Gyula postamester tollából a járásosztás ügyben egy községünket igen érdeklő korszertű és minden nemesebb gondolkodású ember előtt közelismerést érdemlő cikk jelent meg; mely cikknek nemes céljai engem is, ki a községi kormányzás terhértől rég visszavonulva magányomban élek, sikra szállni kénszerített. Sikra szállok tehát azért, hogy a járást nem örömet osztó, mindamellett a közjóra áldozni hajlandó népek irányt adjak a községi alap mikénti megteremtéséhez. Ezt a telhetetlen járásosztó fél főkolompasaitól kérem, vagy az ellen lapban panaszkodni, hogy ezek a főosztandó járásból alapot adni nem akarnak: valóságos abszurdum, mivel ők, a főosztandó járásnak nem elismert kizárólagos tulajdonosai, csak egy idő óta a szegyenben határt nem ismerő voltuknál fogva tolták ők föl magukat annak. Ha akadnának községünkben oly gyenge elméjűek, kik nekik ezt elhinnék. Nézetem szerint ha mi a járásföldet főosztását mint feltartozhatatlan rákfenét el is fogadtuk, ezzel még nem jutottunk odaig, hogy egy darab konc elnyeréséért a járásosztók néprontó főkolompasainak lábainál kigyóként kússzunk; mivel ezen nélkülözhetlen alap kieszközölésére vannak ősi törvényeink, melyek szerint a községi földjéből az elidegenítési jog minden időben a községi közgyűlést illette a megye utólagos jóváhagyása mellett. Tehát szerintem erre ma is ez az illetékes fórum mindaddig, a míg a járás egy testben áll. Kettős ezen jog pedig ma annál is inkább, mivel a megváltási díj 80,540 frt 46 krt, annak idején a községi saját pénztárából fedezte, e szerint tehát a legelőnek elvitáztatlan jogos tulajdonosa a községi, nem pedig annak egyes csoportokra szakadt bármely osztályai. Nézetem szerint tehát a községi részére megkívántató alapot nincs szükség senkitől kérni. Csak a közgyűlésnek kell tudnia kötelességét teljesíteni. Egy polgár.

Gyászír. Gromilovits György helyben és vidéken ismert szürszabó iparos, a régibb szorgalmasan vásároló mesterember-világnak egyik emlékezetes alakja, f. hó 11-én meghalt.

Fizetéseképtelenség. A bécsi Kreditorenverein Reiter Ignác kereszteri kereskedő fizetéseképtelenségéről tesz jelentést.

Eltűnt. Kákonyi István petrovosszellői bognár-mester folyó évi ápril 19-én hazulról szónélkül távozván, nejét és 5 kiskorú gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyta és az idő óta haza nem érkezett.

Meghívás. Az ó-becsei önségélyző szövetséget f. évi május hó 22-én (szombaton) délután fél négy órakor a belvárosi nagyobb róm. kath. fiúiskolában IV-ik rendes évi közgyűlést tartja.

Zsabyáról irják: Folyó hó 9-én Sovlyanszky Mára 17 éves gyurgyevői hajadon Zsabyára ájtott, hogy a festőnél himzés alá nyomtattasson; innen délelőtt 11 óra körül hazafelé indult, de az országúton Verhasky Pera nevű legény két barátjával a leányt meglesvén, a tűzaföldekre bevonolták, ahol saját harisnyakötőivel kezeit hátrakötve, megbecstelenítették. Ennek megtörténte után a nyakán volt harasztkendőjével megfójtották. Boncolása e hó 11-én volt Zsabya községi helységhezánál, a honnan el is temették. A piactér csak úgy hemzsegett a sok nézőtől. Gyurgyevórol legalább is mintegy 500 személy jelent meg a temetkezésen. A tettes és társai a zsabyai kir. járásbírószág börtönében várják méltó büntetésüket.

Árverés. Ó-Becsen augusztus hó 8-án Mikovits Zsófia 7596 frtra becsült ingatlanai közárverésen eladhatnak.

Hamis tizforintosok. Baján és Szabadkán a hamis tizforintosok egy idő óta roppant szaporodnak. A hamis tizforintosokat állitilag egy jól szervezett banda gyártja és pedig Baja és Kecskemét között. A bandát most a halasi rendőrség nyomozza; mert egy ottani lakosnál hamis tizforintost találtak, aki azt jóhiszeműleg egy izsáki kereskedőtől kapta. A hamis pénz már annyira el van terjedve, hogy Szabadkán, Félégyházán és Majsán is ráismertek.

Az ó-becsei önségélyző szövetséget IV-ik üzetévi zárszámadása. Bevétel: 103,793 frt 60 kr. Forgalm: 207,587 frt 20 kr. Nyereség: 7363 frt 69 kr. Vagyon: 88,745 frt 14 kr. Az intézet igazgatója Szulik József, aligazgatója Boromisza Tivadar, könyvelője Szücs János és pénztárosa Szabó Endre.

Rác József lopásért elítélt rab f. hó 3-án a szontai füztelepről megszökött. A zombori kir. ügyészség körözötte.

Nagy lagzi Szent-Tamason. F. hó 6-án délután 4 órakor a helybeli izr. imaházban Epstein Liza kisasszonynak Kohn Mórral igen csinos egybekelési ünnepélye tartatott meg, mely alkalommal Stefanovics György mint násznagy és Stefanovics Györgyné asszonyság mint nászszony szerencsételtették a jelenlevőket; továbbá nyoszolyó-leányok és vőfélek voltak: Simity Angelina k. a. Mesner Benőnek, Veinberger Emma k. a. Krauser Salamonnak és Epstein Katalin k. a. Vieg Mórnak karján. Az estebéd vigan folyt le és számosan a nem jelenlevő ismerősök és rokonok közül sürgönyileg örvendeztettek meg az ifjú házaspárt szerencsekívánatokkal. Az estebéd után táncvigalom tartatott a helybeli nagyvendéglő dísztermében, melyet a kedvezőtlen idő dacára számosan látogattak; sőt vidékről is csinos úri hölgyek kellemesen lepték meg a társaságot, kik közül Veinberger Emma k. a., a hielzést szigorúan mellőzve, közösen bálkirálynőnek neveztetett s toilletteje is általános tetszésben részesült. Miután az egész társaság kitünően mulatott, csak késő viradatkor osslott szét.

Bács-Almásról irják: Oly közérdekű mozzanatról értesitem, a mely az egész megyében valóban ritkítja párját. En vidéken legalább oly egylet létezését nem ismerem. Vannak-e a megye nagyobb városában pl. Szabadkán, Zomborban, Zentán vagy Ó-Becsen oly irányú egyletek, nem tudom. (Persze, hogy vannak, van e megyében vagy harminc; hanem azért a bács-almásiak helyes érzelme nem szünik meg dicséretes lenni. Bácsak az élőkrol is éppen oly buzgó gondoskodnának mindenütt, mint a holtakrol szoktak. Szerk.) Bács-Almásan már huzamosabb idő óta megalkult és szép eredménnyel működik a „Bács-Almási keresztény temetkezési-egylet”; melynek célja tagjait elhalálozásokkor illendően eltemetni és örökösöknek vagy ápolóknak segélypénzt nyújtani. Valóban szép cél és hogy életrelvaló, bizonyítja azon tény, hogy eddig közel 700 taggal bír. Nézzünk most, miképen igyekszik az egylet ezen célt megvalósítani? Ha valamely egyleti tag meghal, a többi tag fejé-ként 10 krt. fizet az egylet pénztárába, mely könyvecskében nyugtáztatik az arra kirendelt gyűjtő által. A befolyt összegből a temetési költség és segélypénz fedeztetik. A temetési költségen kívül az elhaltak örökösai vagy ápolói 25 frt segélypénzt kapnak. Az egylet illendő temetés elérhetése céljából díszes halottas kocsit szerzett be, mely már is az egylet tehermentes vagyonát képezi, azonkívül készpénztőkével is rendelkezik és kinek köszönhető ezen életrelvaló, szép és jótékony egylet létrejöttét? Bizonyosan nem egy ember műve lehet, hanem az egész helyi közönség érdeme, mely az ottani közönség „mivelt és józan gondolkodásról tanuskodik. Azonban a sok közt kivált egy ember buzgólkodott tudtommal ezen egylet létrejöttén, a hogy minden alkalommal a nép jólétéért buzgólkodik. Megmondom a nevet, ha mindjárt megharagszik is rám; mert ő oly szerény és nem szereti ha a nép jólétét célzó működéseit dicsérik, de az én nézetem: „Suum cuique.” Noll János bács-almási ügyvéd ez, és bár igen sokan magukéva tették ezen eszmét, a hogy a tagok inopzans száma is mutatja, de ő nem kimélt sem fáradságot sem költséget, hogy az ige testté is váljék. Es bár ő mindig politikai ellenfelem volt, de nagyrabecsülésemet bírja. — Egy másik közérdekű mozzanat létesülő félben van. A mivelt közönség né-mely lelkes tagja önbiztosítási-egylet létrejöttén fáradozik. Szivemből kívánom a kellő sikert. Mozzalom indult itt meg a föld tagosítása végett. Mintán Bács-Almásan egész más körülmények uralkodnak, mint pl. Petrovosszellőn, a földtagosítás nézetem szerint nagy befolyással lesz a bács-almási földmivelő népre és a jólétet és az intensív gazdálkodást legnagyobb mértékben elő fogja mozdítani.

Hirdetés. Zombor sz. kir. város tanácsa köz-hírré teszi, hogy az 1886. évi bérletadó kivetés május hó 12-től 23-ig a városi adóhivatalnál közszemlére van kitéve.

Lopás. Scherer Ferenc helybeli jönevű ügy-kereskedőnek segédjei már régibb idő óta úzték a lopást gazdjuk rovására. A lopásra a napokban jöttek rá s egyuttal megtalálták az orgazdát is egy rosszhírű háztulajdonosujében, aki a lopott tárgyakat a segédétől potom áron átvette. A fenytő vizsgálatot dr. Dekker Gyula törvényszéki vizsgáló bíró vezeti. A vizsgálat folyamán tartott házmotozás alkalmával nagymennyiségű üveg és porcellán tárgyak, olajju-matu barokramás képek, értékes asztali lámpás, képkeretek és evőeszközök kerültek elő, melyekben Scherer az ő tulajdonát ismerté fel. A vádlottak beismer-ték, hogy a lopást már három hónap óta folytatják.

Irodalom.

Szemelvények.

Kiadja a kalocsai növényképapság Szent-Ágoston egylete.

A kalocsai nagyobb papnevelő intézetben már régen buzgalommal működő Szent-Ágoston-egylet ez évben is egy vegyes tartalmú értékes dolgozattal gazdagítja az irodalmat.

A mintegy 15 ivre terjedő dolgozatban különösen két értekezés vonja magára figyelmünket. Az első egy fordítás ily címmel: „A bibliai történet értékesítése a hitoktatásnál.” A 120 lapra terjedő fordítás eredetije Bajorhonban látott először napvilágot; szerzője a hitoktatás terén nagynevű dr. Jocham Magnus, főszentszéki ülnök s a freisingi kir. lyceum theolog-tanára.

Az egész dolgozat, a bevezetés után, melyben röviden körvonalaztatik, mint jutottunk e becses mű birtokába, 3 főrésze oszlik.

Az első rész tárgyalja a szabályokat, miként kelljen a bibliai eseményeket megismertetni a kisebb tanulókkal, hogy az mintegy utat készítsen a katekizmus megtanulására; élénk tárja a módokat, miként lehessen az értelemben még gyengébb tanulókkal elbánni, hogy azok örömmel és gyümölcsözően sajátíthassák el a szent hitünk tanait, hogyan kelljen a bibliai eseményeket karba fűzni a katekizmusal.

b f. hó 3-án a
ri kir. ügyész-

n. F. hó 6-án
hában Epstein
ésinos egybe-
alommal Stefa-
ovics Györgyné
tették a jelen-
vőfélek voltak:
k, Veinberger
stein Katalin
vigan folyt le
és rokonok kö-
ifjú házaspár
n tánevigalom
mében, melyet
fogattak; sőt
en lepték meg
ma k. a., a bi-
álkirálynőnek
tszésben része-
mulatott, csak

zérdekű mozza-
yében valóban
y egylet léte-
nagyobb yáro-
n vagy O. Be-
(Persze, hogy
) hanem azért
nik meg dícsé-
en oly buzgón
akról szoktak
idő óta meg-
„Bács-Almási
s célja tagjait
és örökössei-
ajtani. Való-
ja azon tény,
lnek most, mi-
megvalósítani?
bbi tag fej-
mely köny-
gyűjtő által,
és segélypénz
az elhaltak
kapnak. Az
diszes halot-
egylet teher-
pénztökével is
etreváló, szép
san nem egy
közönség ér-
és józan gon-
dzt kivált egy
et létrejöttén,
ért buzgólkod-
megharagszik
retti ha a nép
én nézetem:
gyvéd ez, és
znét, a hogy
ő nem kimélt
ige testté is
elem volt, de
k közérdekű
közönség né-
let létrejöt-
sikert. Mozga-
Miután Bács-
lnak, mint pl.
szerint nagy
ő népre és a
nagyobb mér-
tanácsa köz-
kivetés május
közszemlére

jönövé üveg-
óta úzték a
napokban jöt-
gazdát is egy
ott tárgyakat
ő vizsgálatot
ő bíró vezeti.
és alkalmával
as, olajnyo-
límpás, kép-
lyekben Sche-
ottak beismer-
ta folytatják.

ston egylete.
ntézetben már
ston-egylet ez
s dolgozattal
atban külön-
nkent. Az első
rténet értéke-
rjedő fordítás
világot; szer-
cham Magnus,
ceum theolog.

után, melyben
k e becses mű-
vokat, miként
ni a kisebb
észítsen a ka-
módokat, mi-
bb tanulókkal
szőzen sajátít-
kelljen a bib-
ussal.

A második rész a közép osztályú tanulókat oktatásával foglalkozik, különös tekintettel van az Isten tiszteletére és az anyaszentegyház öt parancsára; szól továbbá a bűn és erényekről, megvilágítja bibliai eseményekkel. — Sajnálattal kell innét is tanulunk, hogy mennyi hasznót húzhatnók, ha nálunk is, miként más művelt ország iskoláiban az olvasókönyvekben bibliai események is felvételnek, hogy ezáltal is segítkezzen nyujtanának a hitelemzés terén, hol úgyis heti 2 órán kívül vajmi keveset tanulnak a gyermekek, meg lévén mélyelyezve a liberálisizmussal mérgevel a családi szentély is, melytől pedig éltető elemét kellene nyerni a még gyenge gyermeknek a vallásos és erkölcsös oktatásban.

A harmadik rész két fejezetben a felsőbb osztályú és nagyobb nevelendék hitoktatásával foglalkozik; tárgyalja az apostoli hitvallást, a szent-
ségeket és imádságokat. Zárókérdés képezi a kitűnő dolgozatnak: „A hitoktatás két különböző módja” című kis értekezés.

Mint e rövid ismertetésből láthatni, a különben nem nagy mű szerfelett megbecsülhetlen gyakorlati kézikönyv. Kivonata ez a módszertannak, hitelemzési oktatásnak, neveléstannak; megtalálja ebben egy a hit-
elemző, mint a tanító részletes és általános tantervet, miként kelljen érvényesíteni a különböző osztályú iskolákban is.

Nem bocsájtkozik hosszú fejtegetésekbe, mit igen találóan tesz; mert az ügyis a viszonyoktól függ, de igenis nem hagy el egy szabályt sem, melyre a hit-
elemzőnek és tanítónak szüksége lehet. Rövid ismertetése e kitűnő munkának e néhány szó legyen: „A hitelemzésben gyakorlati kézikönyv.”

A különben kis mű néhány lapon igen sok kin-
csot rejt, melyet ha valaki hosszasan akarna ismer-
tetteti, e kis könyvből köteteket készíthetne.

Nyelvezete oktatásra szánt erőteljes, de gördü-
lékeny és annyira könnyen folyó, hogy olvasván a
művet, senki sem mondja idegen nyelvű áttűtetetnek.

A bevezetésben ugyan olvasni lehet, hogy e mű
utmutatás akar lenni a tanítónak és kezdő hitoktató-
nak, — de talán nem sérték senkit — ha azt mon-
dom, hogy tekintve azon életre való szabályokat és
utmutatásokat, gyakorlati módokat és eszközöket, me-
lyeket e dolgozat követésül ajánl: mindannyian kezdők
vagyunk s így mindenkinek, ki hitelemzéssel foglal-
kozik, nagyon ajánlható.

A másik jeles értekezésnek címe: „A lélek hal-
hatatlansága az ószövetségben.” Az igazán korszerű
dolgozat érveléseit tekintve, két főrésze oszlik, me-
lyeknek elseje azon dühöndű érveket sorolja fel, me-
lyekben egyenesen kimondatik a lélek halhatatlansága.
A második rész indirekt érveket tartalmaz hét feje-
zetben, ily sorrendben: külön itélet, alvilág, pur-
gatorium, föltámadás, köztélet, mennyország, pokol.

Ki e dolgozatot átolvassa, azonnal látja, hogy
egy széleskörű olvasottsággal s nem kevesebb biblikus
és szentirás ismerettel írt mű van kezében nagy buz-
galommal és fáradsággal elkészítve. Az értekezés fel-
osztása igen világos; logikai érvelése művészi-
es és megalomhatatlan, amin csodálkozni sem le-
het, mert argumentumaival nem egyoldalulag igazolja
állításait, hanem beigazolandó tetteit, majd latin,
majd héber, görög, magyar; majd más keleti nyelven
írt szentirás idézetekkel teszi megdönthetlenné. Mint
az idézetek is mutatják, a szerző fáradságot nem ki-
mélve, a régebbi s újabb ide vágó munkákat tüzetesen
áttanulmányozva, a Szent atyák műveit átbüvárkodva
fogott e jeles értekezés megírásához.

E dolgozat különös becsesel bír a theologiai ta-
nulmányokkal foglalkozók előtt, de nem kevesebb él-
vezettel és haszonnal olvashatja bárki, mert benne
igen sok érvelést talál, az éppen napjainkban szerte hang-
zott vallástörténelmi álokoskodások megdöntésére.

A kiadvány néhány verset és egy sikerültebb
elbeszélést is foglal magában. A Szemelvények ára 1
írt 20 kr.; a bibliai értekezés külön lenyomatban is
kapható, ára 70 kr., megrendelhetők a kalocsai nagyobb
papnevelő intézet Szent-Ágoston egyleténél.

Zombor város közegészségügye ápril hónapban.

A lefolyt hó közegészségügyi szempontból visz-
nyitva, ugy az előző hónapoz, mint a mult évi ápril
hónaphoz — mind a betegései, mind a halálozási ese-
teket tekintve — kedvezőnek mondható; amennyiben
a ragályos betegségek közül, csupán a himlő és torok-
gyík egy-egy halálozással végződő esete fordult elő.

A lefolyt hónapban a hygienikus viszonyok olya-
nok voltak, hogy azokból kórmentőt megállapítani nem
lehetett.

Az iskolába járó gyermekek egészségi viszonya
egyenlő volt a mult hónapival. A r. kath. népiskolák-
ból beérkezett jelentés szerint e hónapban 50 könnyebb
megbetegedési eset fordult elő. A többi hitfelekezeti
iskolákból főorvosi működésem alatt nem érkezett be
ez irányban kimutatás; ami pedig igen kívánatos a
gyermekek egészségi viszonyainak szemmel tartha-
tása végett.

Orvosrendőri szempontból megvizsgáltattak a viz-
levezető árkok körüli házak csatornái, mely alkalom-
mal több helyen kiderült, hogy az istálló és pecegő-
dör az árkokkal összeköttetésben állanak, amely a
közegészségügyre felelté ártalmas állapot megszünté-
tésére a kellő intézkedések haladéknélkül foganato-
sítottattak. Maga az árok pedig az iszap és korhadt
anyagoktól egész hosszában ki lett tisztítva. Es így
ha még a városi mérnök ur által tervezetbe vett ja-
vítások is foganatosítottatni fognak, nevezetesen az árk
mélységének sekélyesítése, miáltal nagyobb esés lesz
elérhető; alapos kilátás van rá, hogy a nyári hóna-
pokban nem fog azokból a szokásos bűz terjedni an-
nál is inkább, mert addig is, míg városunk ezen köz-
egészségügyi misériáján alaposan segítve nem lesz,
feladatunkul tüztem ki, felette a legszigorubb és leg-
pontosabb felügyeletet gyakorolni, és a netalán tap-
asztalt hiányok haladéknélküli elhárítását fáradsat-
lanul sürgetni.

Az élelmicikkek közül egy bornyu elárúsítása
lett, rendkívüli soványaság miatt, betiltva. Továbbá két
esetben panasz tétetett a liszt ellen, az egyik esetben
romlottnak találtattott, a másik esetben a panasz alap-

talán volt. Kifogás tétetett továbbá egy esetben zsír
ellen, de az nem találtattott az egészségre ártalmasnak.

Orvosrendőri szempontból vizsgálat eszközöltetett
a Blumenthal-féle szálláson, az ott állítólag veszett
kutya által megmártt egyén megvizsgálása és a körü-
mények kiderítése végett; mely alkalommal kiderült,
hogy a kutya nem volt veszett.

Az állítólag veszett kutya által megmártt egyén
különbön megfordult Lauer János kuruzslónál is; ki-
nek a veszettség-gyógyítás körüli kuruzslása város-
szerte ismeretes s tudatlan közönség előtt állítólag
sikeres is. Ez alkalommal megismertetett a veszettség
elleni kurozsoló szerével is, mely nem áll egyébből,
mint egy kerekre vágott darabka kenyérből, melyre
a megmártt nevet ráírja s az így preparált kenyérda-
rabot az illetővel megveteti; a háziállatoknál pedig
ráolvas.

Hogy ezen kuruzsló veszélyes működése meggá-
toltassék, ellene a bünyenyítő eljárás a járásbírósa-
nál már megindítottattott. Részemről mindenkor oda to-
gok hatni, hogy az ilyen veszélyes kuruzslásoknak
elejét vegyem, mert a veszettség különösen abban
rejlik, hogy a különben is babonára hajló tudatlan nép,
a kuruzsló eme szemfényvesztő eljárásában megbizik és
megnyugodva a remélt sikerek folytán szakértőhöz
gyógykezelés végett nem fordul és ezáltal elejét veszi
annak, hogy a rögtöni kiégetés hasznos eljárásának
magát alávesse. Hogy pedig a tömör sósavval való
kiégetés nemcsak elméleti dolog, hanem gyakorlati
haszonnal is jár, arról már saját orvosi gyakorlatom-
ban is volt alkalmam meggyőződést szerezni, a meny-
nyiben 2 egyént gyógykezelttem, kiket egyenlően sú-
lyosan harapott meg egy és ugyanazon veszett kutya,
kik közül az egyik, ki rögtön a megmarás után igénybe
vette segélyemet, egészséges maradt; míg ellenben
a másik, ki előbb kuruzslónál próbálta szerenéséjét s
csak azután fordult hozzám, az víziszonyba esvén,
meghalt.

Folyó hó 5-én tartott meg városunkban a fő-
sorozás, a melynek eredményéről közegészségügyi szem-
pontból azon tapasztalatot szereztem, hogy a vissza-
helyezettek fogyatkozása még a 3-ik és 4-ik korosz-
tályban is a szervezeti gyengeség volt. Szemeses köt-
hártyalobban 15 hadköteles szenvedett.

Orvosrendőri boncolat nem fordult elő.

A fenálló 8 kéjtelep hetenkint 2-szer lett meg-
vizsgálva és 3 kéjné lett nemi megbetegedés miatt
kórházba utasítva.

Az állatok egészségi állapota kedvező volt;
ragályos vagy járványos baj nem fordult elő.

Meghalt összesen 72 egyén és pedig 33 finemű
és 39 nőemű. Korra nézve 0—1 évig 25; 1—5 évig
10; 5—20 évig 4; 20—30 évig 2; 30—40 évig 7;
40—60 évig 10; 60—80 évig 14.

Korra nézve meghalt: veleszületett gyengeség
9, görsök 7, gyermekaszály 5, tüdőbő 5, tüdőgümö-
kő 16, bélhurut 2, himlő 1, torokgyík 1, gutaütés 3,
aggkór 9, egyéb halálokok következtében 14; nem
természetes halál nem fordult elő.

A meghaltak közül nem orvosoltatott 7 éven
alóli 15, 7 éven felüli 7, összesen 22, vagyis az el-
haltak 34%. Született összesen 85, tehát 13-al több
mint a mennyi elhalt.

A születettek közül törvénytelen 3 fiú, 3 leány;
halva született 3 fiú, 3 leány.

Házassági eset e hónapban nem fordult elő.

Dr. Wolf Kálmán,
városi főorvos.

Külgügyi tájékozások.

II.

A cár Livádiában mulat s hiveivel azon
tanácskozik, mint tegye jóvá, mit tőle Európa
nagyhatalmasságai, de főleg az angol, a né-
met birodalom és Ausztria-Magyar-
ország elvitattak.

Bulgária feküdt meg gyomrát, melyet ő
szabadított ki a török uralom alul, s ez akkép
hálálta meg felszabadítója jákakatát, hogy első
alkalommal magát a töröktől s egyuttal felsza-
badítójától is emancipálta.

Hát ez megtörtént a görögökkel és a
szerbekkel is annak idejében, kiket, részint val-
lási, részint nemzetiségi rokonságnál fogva, szin-
tén az orosz segített lábra emelni; de ezektől
is az orosz csak hálátlanaságot aratott.

Mi ezen nem csodálkozunk; mert a segítő
kéz nem őszintén járult el a felszabadításban.
Ő felszabadítani segítette a görögöt, a szerbet;
de nem hogy ezek a maguk lábain járjanak,
hanem hogy ezek képezzék azon hidat,
melyen ő Konstantinápoly falaihoz juthat el, s
azután a görög és szerb, s mind azon kisebb-
nagyobb népek, melyek a kelet európai részén
helyet foglalnak, olvadjanak be a nagy
Oroszországba, melynek határait egyrésztől
a jeges tenger és a Himalaya, másrésztől a Fe-
kete tenger kifolyása képezze egyelőre.

Ez a terv, mint tudjuk, Nagy Péter
cáré volt s III. Sándor napjainkban vállalko-
zott arra, hogy azt meg is valósítsa. De hát eddigelé ez hajótörést szenved-
tett; pedig az utolsó török-orosz háboruban
csak egy hajszalon függött, hogy Konstantiná-
polyba is be nem juthatott: mert immár annak
kapuját is zörgette, mint egykor Botond.

És ki állította meg Sándor cár győztes
hadseregét? Tán csak az angol flotta és nem
egyszersmind a németek előre látása, melytől
még egy Aksakov is újabb időben félni tanítá
az oroszokat?

Vagy igen!... Aksakovnak egy post-
humusi levelét reprodukáljuk alább, s ebből

ki fog tűnni, hogy egy Aksakov a németeket
tartá legnagyobb ellenségüknek; s ezt joggal
is mondá: mert a berlini döntő békét is Bis-
mark diktálta s következképpen főleg ez toltá
ki az orosz Bulgáriából is, melynek pedig el-
vesztét annyira sajnálja Sándor cár.

Lássuk tehát előbb Aksakov levelét s az-
után folytassuk saját elmélkedéseinket.

A nemrég elhalálozott Aksakovnak egy
igen érdekes levelét hozza nyilvánosságra a
közelebb megjelent orosz heti újság a »Russ-
koje Dielónak« mutatóny száma, mely
kárptólást lesz nyujtandó a megszüntt »Russ«
című Aksakov lapja helyében. — Az érdeklét
levél egy év előtt Yaltából, a Russ akkori
munkatársa és a mostani említett új lap ki-
adója: Scharapov urhoz van címezve és így
az hiteles, mely is így szól:

»Nekem semmi bizalmam nincs a mostani
német birodalomhoz. A németek veszé-
lyesek mint egy oly hatalmas népfaj, a mely
mindent könnyen maga alá rendel és asszimilál
is. Ausztriában a németek 8 milliót tesznek ki
a 35 millió lakosság között; de a szlávokat,
bármily büszkéek legyenek is szlávágukra,
többé vagy kevésbé megnémetesítették. Azon-
ban nekünk nem lehet elfelednünk, hogy Orosz-
országnak bármely hatalommal leendő első
összeütökzése alkalmával Anglia bennünket
Ázsiában meg fog támadni. Afghanistannak,
mint ütőtárgynak, nem lehet szerepelni. Az
angollali háborunk esetében, Afghanistan vagy
velünk, vagy ellenünk lesz. A mi szóm-
szédságunk dacára, hogy Afghanistan egy-
mástól elválaszt — és a mi tekintélyünk
Ázsiában, a mely az indiai vazallók és alatt-
valók hitét megingatja: ez az, mitől az angol
fel és nem a mi terveink és hadcsapatinktól!
A világ még megfogja élni, hogy Bismarck
herceg a mi számadásunkra az angolokkal szö-
vetkezni fog. Az angolok várni fognak, míg
Európa egy egész coalitiót csinál össze
Oroszország ellen és azután ahhoz fog csatla-
kozni. Mert Oroszországra Európában
nincsen senkinek szüksége; ő terhes
mindenkire és mindenkit nyugtalanít;
s azon pillanatban, midőn Vilmos császár meg-
hal: a coalitió is teljesen készen lesz. Es ekkor
Franciaország nem jöhet majd segítségünkre!
és az angolnak ekkor előnye Ázsiában nagyob-
bak lesznek, mint valaha! Franciaország éret-
tünk csak akkor huzhatja ki kardját, ha mi
Németországra egy hatalmas hadi vereséget és
csapást mérhetünk.

Ezt ismételve igen komolyan gondolkodó
és belátó franciáktól hallottam. Meg is vagyok
győződve: hogy Bismarck herceg saját fia ál-
tal az angoloknak azon tanácsot adta, hogy
velünk háborút kezdjen, s nem számol ő arra,
hogy nekünk egy felesleges győzelmet szerez-
zen; ilyet ő csak Oroszország ellenségének —
az angoloknak szánt. Bismarck herceg előnyö-
sebbnek találja Angolországot Németország szö-
vetségeseül megnyerni ama liga részére, a
mely valóban egy jövő hadviseletet lesz vi-
vandó Oroszország ellen, mely mindenkinek
utjában áll!...

Eddig Aksakov levele!... s hogy
ezen levél nyilvánosságra került: a levél
írója nehezen vette számításba; de hát az
elég tanulságos ránk nézve; mert abban
nem hiányzik a nemzeti önismeret
nyilatkozata is...

Hát igen! e levélből megérthetjük, hogy
az oroszok főleg a németektől tananak, s
helyesen is érvelnek; mert dacára Vilmos ba-
rátságának, mely őt a cárhoz köti s a még
egyöntetű belpolitikának, ami a különböző nem-
zetiségek legyőzését, sőt kiirtását illeti, mint
Bismarck a poseni lengyelek ellenében is
terve vette, s az orosz által ez német kiadás-
ban reprodukáltattott — mert ő meg a néme-
tekkel bánik el ezuttal ekképpen — a néme-
tek külpolitikája nem az orosz, de az
angol s Ausztria-Magyarországhoz
csatlakozik; s nem látjuk-e ebben Aksa-
kov levelének megerősítését, hogy egy nagy
katasztrófa felé közeledünk, mely lehetőleg
csupán az orosz ellen; de ha a francia chauvi-
nismus is abba bele keveredik: mindkettő
ellen a legborzasztóbb vehemenciával foghat ki-
törni; s akkor ki foghatja ennek végét be-
látni?

Csak a jó Isten, ki nem hagyja el
végleg is az igazak, az igazság s a műve-
lődés és szabadság ügyét; s ezekben a
mérleg, azt hisszük: az angol, német s a
mi szövetségünk felé kell hogy hajoljon.
Faxit Deus!

Antunovics József,

Naptár.

Május.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
14 Pént.	Bonifác vt.	Bonifác	2 N. Atan. bal.
15 Szom.	Izidor vt.	Zsófia	3 Teodor pecs.
16 Vas.	C 3 József olt.	C 3 Jubil.	4 E Pelágia sz.
17 Hétfő	Paskál hv.	Torpétusz	5 Iréne vt.
18 Kedd	Erik vt.	Libor	6 Jób

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy nállam naponta **fris, legjobb minőségű mész 2 frtjával métermázsanként saját apatini utcai házámban, 1 frt 90 krjával pedig a Ferencsatorna mellett lévő mészke-mencémnél kapható.**

Egyéb üzleti elfoglaltságom miatt hajlandó volnék mészke-mencémet minden hozzávaló épület és eszközökkel kedvező feltételek mellett eladni. Értekezhetni nállam.

Illő tisztelettel
Bachrach Victor.

3-1

257., 259. és 261. szám.

bv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbíróóság 135., 138. és 140./p. 1885. számú végzése által a palánkai kir. kincstári uradalom végrehajtó javára Schneider Mihály gajdobrai lakos ellen 40 frt, 34 frt 50 kr és 24 frt, összesen 98 frt 50 kr tőke ennek 1884. év október hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 63 frt 53 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 380 frtra becsült lovak, kocsik, tehén és lószerszáműből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a fenti sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Gajdobra község-házánál leendő eszközzésére 1886. évi május hó 15. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi május hó 3-án.

Haba István,
kir. bír. v. hajtó.

1814. sz.

tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Thész férj. Kompánovits Katalin végrehajtónak Thész József és társa végrehajtást szenvedők elleni 115 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Kolluthon fekvő, a kolluthi 851. sz. tjkvben A. I. alatt felvett 269. hr., 229. ó. i. sz. ház és 270 □ beltelekből Thész József és Thész férj. Weber Annát közösen felerészben illető jutalékra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi július hó 12-ik napján délelőtti 9 órakor Kolluth község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi április hó 15-én.

A zombori kir. törvényszék mint telexkönyvi hatóság.

BENGYEL FERENC

EKE- KÉSZÍTŐ
ESZÉK, Alsóvároson.

Legjobb járatú kovácsolt vasesék valódi két acél éllel és acél kormányval ellátva, melyek saját szerkezetű vasprésmellett lesznek átalakítva, az acél kormányok végleg nem erősítetnek reá, hanem csavarral vannak megerősítve és így romlás esetén könnyen levehetőek.

- Kettős eke** kiemelővel, tartalékos két acél vassal. Ára 40 frt.
- Irtó eke** szinte kovácsolt. Ára 16 frt.
- 1-ső számú szántó eke** hozzá srófoltt acél talppal. Ára 15 frt.
- 1-ső számú szántó eke** egyszerű talppal. Ára 14 frt.
- 2-ik számú szántó eke.** Ára 13 frt.
- 3-ik számú szántó eke.** Ára 10 frt.

Minden egyes ekéhez egy **tartalékos acélvas** adatik.

Taliga bármelyik ekéhez, száraz, egészséges kőris fából tartósan készítve. Ára 6 frt.

Kukorica töltő kapával együtt, erős szerkezetű. Ára 15 frt.

Készítik **taligát** olyan szerkezetű géppel, mellyel szántáskor a kukoricát egyszersmind vetni is lehet. A gép le is vehető és a tartalékos tengely beletelhető, mely után a taligát közönséges szántásra is használhatni. Kisbirtokosoknak igen ajánlható.

Hozzá tartozó **vas- és farészek** a legjobb anyagból saját műhelyemben gondosan készítettnek.

Elfogadok minden néven nevezendő javításokat a legpontosabb szolgálat és legutányosabb áron.

Levél általi rendelményeket minden irányba hajón vagy vaspályán, nagyban vagy egyenként gyorsan szállítok.

Levél cím: **BENGYEL FERENC eke-készítő Eszék, Alsóvároson.**

Sürgöny cím: **BENGYEL, ESZÉK, Alsóvároson.**

10-6

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület által f. évi május hó 1-én Topolyán rendezett szántás- és ekeversenyen ekéim közszemlére voltak kitéve.

479. szám.

bv. 1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíróóság 163 ex 1886. számú végzése által Mitrovcsán Milán sztanisicsi lakos javára Sztanisics községe ellen 78 frt 15 kr tőke, ennek 1882. év január hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült két darab tűzmentes pénzszekrényből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2346./1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Sztanisics község-házánál leendő eszközzésére 1886. évi május hó 20-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1886. évi május hó 10-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

75. szám.

bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai kir. járásbíróóság 2015 /p. 1879. számú végzése által a palánkai takarékpénztár végrehajtó javára, Kokanov Léza, Panity Jéca és Atymov Markó tovarisovai lakosok ellen, 750 frt tőke, ennek 1878. év január hó 13. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 34 frt 08 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1020 frtra becsült gabona, ló és hármból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1401./1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Tovarisonán leendő eszközzésére 1886. évi május hó 18-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Palánkán, 1886. évi május hó 8. napján.

Haba István
kir. bírósági végrehajtó.

Készpénzért megvételre.

Kerestetik egy hatvan-százezer forintot érő birtok, lehetőleg Zombor környékén s a csatorna mentén. Fundus instructus és úri berendezés előny. Ajánlatokat közvetítők kizárásával szivességből a szerkesztőség fogad el akár szóval, akár írásban. 10-6

3072. sz.

k. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Gardinovce községében megürült s 400 frt évi fizetés és 150 frt lakbérrel javadalmazott községjegyzői állás választás útján leendő betöltésére határnapul **folyó évi június hó 1-ső napjának délelőtti 9 órája** tűzetik ki.

Miről pályázni szándékozók oly felhívással értesítettnek, miszerint az 1883. évi I. t. c. értelmében felszerelt kérvényeket a magyar, szerb és német nyelv tudását igazoló okmányok kapcsán alulírott szolgabírósnál folyó évi május hó 31-éig nyujtsák be, mert a később érkezők tekintetbe nem vétetnek.

Titeli szolgabíróóság, 1886. évi május hó 10. napján.

3-1

Dr. NAGY,
szolgabíró.

1461. sz.

1886.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zsabylai járás Csurogh községben évi 500 frt fizetéssel javadalmazott és leköszönés folytán üresedésben levő aljegyzői állásra pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint kérvényüket a magyar és szerb nyelven letett jegyzői szigorlatról szóló képesítési s egyéb okmányokkal felszerelve legkésőbb **folyó évi május hó 27-ig** Csurogh község előljárárságára címezve nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás folyó évi május hó 29-én d. e. 9 órakor Csurogh község-házában fog megejtetni.

Kelt Csuroghon, 1886. évi április hó 30-án.

Wucserics Gábor,
jegyző.

3-2

Perics Mladen,
bíró.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

egyesített

KÖSZÉNBÁNYA és IPARVÁLLALAT RÉSZÉNY-TÁRSULAT.

Ajánljuk

kitünő minőségű hazai kőszenterményeinket

gyári, gazdasági és házi célokra a legutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kérünk közp. irodánkba **BUDAPEST, Erzsébetter 3-ik szám** alá intézni.

10-9

Az igazgatóság.